Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta 6.6.2018

Asia: Hallituksen esitys HE 612018 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Liikenne- ja viestintäviraston perustamisesta, Liikennevirastosta annetun lain muuttamisesta ja eräiksi niihin liittyviksi laeiksi

Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry:n (myöh. JHL) lausunto hallituksen esitykseen laiksi Liikenne- ja viestintäviraston perustamisesta, Liikennevirastosta annetun lain muuttamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

JHL kiittää mahdollisuudesta lausua ja esittää asiantuntijana näkemyksensä pyydettyyn asiaan. JHL:llä ei ole sinänsä huomautettavaa liikenne- ja viestintäviraston perustamiseen, liikennevirastosta annetun lain muuttamiseen tai eräiksi siihen liittyviksi laeiksi.

JHL keskittyy lausunnossa henkilöstön asemaan ja viraston perustamisen aikatauluun henkilöstönäkökulmasta.

Aikataulu on erittäin tiukka

Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että 1 päivästä tammikuuta 2019 Liikenteen turvallisuusvirasto ja Viestintävirasto yhdistettäisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Samalla lakkautettaisiin 31 päivästä joulukuuta 2018 Liikenteen turvallisuusvirasto ja Viestintävirasto. Liikenne- ja viestintävirastoon ehdotetaan siirrettäväksi samalla Liikennevirastosta eräitä viranomaistehtäviä.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan, myös että 1 päivästä tammikuuta 2019 Liikennevirasto muutettaisiin Väylävirasto -nimiseksi virastoksi. Väylävirastoon jäävät Liikenneviraston nykyiset väylänpitoon liittyvät tehtävät. Viraston vastuulle kuuluva liikenteenohjaus siirtyisi uudistuksen yhteydessä käytännössä erillisen, samassa yhteydessä perustettavan, liikenteenohjausyhtiön hoidettavaksi vastuun liikenteenohjauksen järjestämisestä säilyessä Väylävirastolla. Viraston merikartoitustehtävät siirrettäisiin kokonaisuudessaan Liikenne- ja viestintävirastoon.

Virastouudistus ja maakuntauudistus toteutuvat eriaikaisesti. Esityksen mukaan uudistuksessa pyritään siihen, että tehtäväjärjestelyt ja vaikutusmahdollisuudet turvataan myös ELY-keskuksista Väylävirastoon ja liikenteenohjausyhtiöön siirtyvälle henkilöstölle.

JHL ehdottaa harkittavaksi, että liikenne- ja viestintävirasto perustetaan, väylävirasto aloittaa toimintansa ja liikenteenohjausyhtiö perustetaan vasta samassa yhteydessä maakuntien kanssa. Uuden viraston aloitusajankohta tulee henkilöstösiirtojen ja sopimusten neuvottelun kannalta erittäin nopeasti vastaan. Lisäksi eriaikaiseen valmisteluun liittyy puutteita henkilöstön yhdenvertaisen kohtelun näkökulmasta.

Mikäli virastot kuitenkin perustetaan ennen maakuntia, tulee kaikissa sopimuksissa huomioida virastoihin ja yhtiöön myöhemmin siirtyvien henkilöjen oikeusturva erityisesti palkkauksessa ja yhteistoiminnassa.

Käytännössä poikkihallinnollinen yhteistoimintamenettely tulee ulottaa maakuntien aloittamiseen asti.

Henkilöstön siirtyminen

Virastojen henkilöstölle pyritään muutoksessa löytämään nykyistä osaamista, tehtävien vaativuutta ja palkkatasoa vastaavat tehtävät. Virastouudistuksella ei tehdä muutoksia

virastojen aluerakenteeseen. Liikenteen turvallisuusvirastolla ja Liikennevirastolla on tällä hetkellä koko maan kattava alueellisesti hajautettu organisaatio.

Liikenne- ja viestintävirasto ja Väylävirasto tulevat toimimaan samoilla paikkakunnilla kuin nykyiset virastotkin toimivat. Molempien virastojen pääpaikka tulisi jatkossakin sijaitsemaan pääkaupunkiseudulla. Valtion virkamieslain sekä työsopimuslain mukaisesti nykyinen henkilöstö siirtyy tehtäviensä mukana siihen organisaatioon, johon heidän hoitamansa tehtävät siirtyvät tai jäävät.

JHL ehdottaa, että henkilöstön asemasta ja uudesta toimipisteverkosta osana uutta virasto- ja yhtiörakennetta säädetään esitettyä vahvemmin niin, että koko henkilöstön osalta työskentelypaikka ei olennaisesti muutu.

Sekä virkamiesten, että työsopimussuhteisten osalta on perusteltua noudattaa periaatetta, että henkilöstö sijoittuu nykyisille työskentelypaikkakunnille tai työssäkäyntialueelle. Verkostomainen työskentelytapa ei tämän lisäksi saa tarkoittaa työmatkasäännöksistä poikkeamista.

Uudistuksia tulee viedä eteenpäin yhdessä henkilöstön kanssa hyvää työnantajapolitiikkaa ja yhteistoimintamenettelyä noudattaen. Viraston pääjohtaja ja mahdollisuuksien mukaan myös esim. hallintojohtaja on rekrytoitava viipymättä.

Virastorakenteiden muuttumisen yhteydessä tarkoitus on, että ylimpien johtajavalintojen jälkeen viraston muut tehtävät täytetään vuoden 2019 alusta alkaen mm. virastoon siirtyvää henkilökuntaa koskevana ilmoittautumismenettelynä. Virastoon siirtyvällä koko henkilöstöllä on oltava mahdollisuus ilmoittautua tehtäviin ja vaikuttaa siirtoon ja tulevan tehtävän sisältöön. Tämän täytyy tarkoittaa myös niitä henkilöjä, jotka siirtyvät virastoihin tai yhtiöön vasta maakuntauudistuksen yhteydessä. Siirtoja on valmisteltava sekä edustuksellisessa, että yksilökohtaisessa yhteistoimintamenettelyssä.

Sopimukset

Esitykseen sisältyvän Liikenne- ja viestintäviraston perustamista ja Liikennevirastosta annetun lain muuttamista koskevan lain voimaantullessa yhdistyvien virastojen virka- ja työehtosopimukset lakkaavat. Liikenne- ja viestintävirasto ja Väylävirasto kuuluvat valtion kollektiivisopimusten ja niiden neuvottelujärjestelmän piiriin. Voimassaolevat keskustason sopimukset koskevat uusia virastoja.

Virastotason sopimuksilla voidaan tarkentaa palvelussuhteen ehtoja. Näistä ehdoista neuvotellaan Liikenne- ja viestintäviraston ja Väyläviraston sekä asianomaisten henkilöstöjärjestöjen kesken.

Perustettavalle uudelle Liikenne- ja viestintävirastolle neuvotellaan hallituksen esityksen mukaan oma uusi, tuloksellista toimintaa tukeva palkkausjärjestelmä. Siirtyvän henkilöstön palkkataso turvataan siten kuin siitä on sovittu valtion keskustason virka- ja työehtosopimuksessa. Palkkausjärjestelmästä pyritään sopimaan tai ainakin saavuttamaan neuvottelutulos ennen kuin Liikenne- ja viestintävirasto aloittaa toimintansa.

Liikenne- ja viestintävirastolle neuvotellaan myös sopimukset luottamusmiestoiminnan järjestämisestä, yhteistoiminnasta ja työsuojelun yhteistoiminnasta. Työ- aikamuotoa ja -järjestelmiä koskevissa päätöksissä huomioidaan erityisesti virastojen toiminnalliset tarpeet.

Henkilöstön kannalta on keskeistä päästä työskentelemään uuden viraston palveluksessa välittömästi oikeudenmukaisin työehdoin.

Palkkausjärjestelmän puute johtaa välitilaan, jossa henkilöstö siirtyy ensin euromääräisille palkoille. JHL esittääkin, että kirjausta täysin uudesta palkkausjärjestelmästä ei oteta lakiin, vaan pääsopijoiden välisissä neuvotteluissa jäisi sovittavaksi, minkä nykyisten virastojen palkkausjärjestelmä otetaan pohjaksi.

Olemassa olevan järjestelmän soveltaminen tukee yhtenäisen palkkausajattelun pohjaa valtiolla, ja on uutta järjestelmää nopeampi ja oikeudenmukaiseksi. Sopimukseton tila palkkauksessa ei ole kummankaan osapuolen näkökulmasta toivottava tila.

Palkkausjärjestelmään tulee lisäksi varata riittävä rahoitus.

Helsingissä 5.6.2018

Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry

Päivi Niemi-Laine
puheenjohtaja

Håkan Ekström
toimialajohtaja

Lisätiedot:
sopimustoimitsija Minna Salminen, minna.salminen@jhl.fi, p. 050 445 5350